

'Vlaanderen boohooven'

Zevenhonderd jaar Vlaamse geschiedenis in negen uur radio

BRUSSEL

Jaak VANDYCK

Aanstaande donderdag 11 juli is het precies zevenhonderd jaar geleden dat negenduizend Vlaamse boeren, ambachtslieden en poorters op de Groeningekouter, bij Kortrijk, het trotse Franse ridderleger versloegen. Een gebeurtenis die de geschiedenis in ging als de Guldensporenslag en deze dagen overal te lande wordt herdacht met gesubsidieerde barbecues en 'Vlaanderen boohooven'-gezang.

Heel de zomer lang brengt Pat Donnez op zondagochtend de radioserie 'Vlaanderen voor de leeuwen'. Ze is gemaakt naar het model van zijn eerdere zomerse reeksen over Louis Paul Boon, Kongo en de Belgen en Godfried Bomans.

«Gekkenwerk,» zegt hij, «Absoluut gekkenwerk. Met de hele ploeg zijn we hier tegen honderd per uur bezig om het af te krijgen. Zelf ben ik vanmorgen om vijf uur begonnen. Het moèt af zijn om de stomme reden dat ik de gedachte niet kan verdragen dat het niet af is. Ik ben niet van het type dat denkt: als deze aflevering maar klaar is, volgende week zien we wel weer. Omdat ik er een logische lijn in wil hebben, moet voor mij het geheel af zijn, althans in zijn grote lijnen.»

Voor Donnez is het duidelijk: «Dit is veel moeilijker dan de vorige reeksen. Ik heb zeventig interviews gedaan, twintig uur film bekeken, zeven- tot achtduizend pagina's gelezen. Een demonisch werk. Begin-mei wou ik ermee stoppen. Ik voelde me een kat die haar jongen niet meer terugvindt. Ik zag het niet meer zitten. Die wanhoop heeft anderhalf uur geduurd, tot één van de collega's zei: natuurlijk lukt het wél.»

Thema

'Vlaanderen voor de leeuwen' is opgebouwd rond negen thema's, telkens verbonden met een verfilmd boek. Die thema's zijn: identiteit ('De Leeuw van

Vlaanderen'), liefde ('Pallietter'), misdaad ('Een mens van goede wil'), strijd ('Daens'), teeloorgang ('De teeloorgang van de Waterhoek'), macht ('Lijmen/Het beer'), geloof ('De Witte'), dood ('De trein der traagheid') en afscheid ('Het gezin van Paemel').

In elke aflevering hoort u een sleutelscène uit de film, enkele fragmenten uit het boek, iemand die onlosmakelijk verbonden is met boek of film, een aantal markante getuigen die spreken over het thema, archiefmateriaal en drie mini-documentaires met gewone Vlaamingen.

De eerste aflevering begint haast vanzelfsprekend met 'De Leeuw van Vlaanderen': het boek van Hendrik Conscience uit 1838 en de film van Hugo Claus uit 1984. In die film debuteerde de acteur Filip Peeters. Op de Groeningekouter leest hij voor uit 'De Leeuw van Vlaanderen', haalt herinneringen op aan zijn eerste film, die eigenlijk niet veel meer was dan een fiasco, en formuleert enkele bedenkingen over de Vlaamse identiteit. Daar gaat het eigenlijk over. Bestaat dé Vlaming? Zo ja, wie zijn wij dan? Een volk van schilders, dichters en kathedraalbouwers? Of van ja- knikende scharrelaars en wroeters? Zevenhonderd jaar geleden hoefden we geen Franse koning. Als het aan ons lag, zouden we het vandaag de dag ook wel *fiksen*, want daar zijn

Foto: VRT

Pat Donnez: «Begin-mei wou ik ermee stoppen.»

we goed in, zonder overheid, zonder regering. Maar allicht is ook dat een cliché.

Mélange

«Hoe pretentius moet je zijn om zevenhonderd jaar Vlaanderen te willen samenvatten in negen uur radio?», vraagt Pat Donnez zich af. «Dat kán dus niet, tenzij door het maken van zeer eigenzinnige keuzes die a priori onvolledig en controver-

seel zullen zijn. Nochtans heb ik ernaar gestreefd om alle evenwichten te bewaren. Miljardairs en armen, linksen en rechtsen, hoogleraars, wetenschappers, industriëlen, sportmannen, liedjeszangers, ze komen allemaal aan bod en allemaal samen vormen ze de mélange die ons moet vertellen waar Vlaanderen voor staat.»

'Vlaanderen voor de leeuwen', Radio 1, zondag 9.05 uur